

Баблюк Д.
магістрант II курсу
спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
Науковий керівник – доц. Варакута О.М.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Інтеграція і глобалізація соціальних, економічних і культурних процесів, які відбуваються в Україні, перспективи розвитку держави вимагають глибокого реформування та оновлення системи освіти.

У географічній літературі проблема дослідження системи освіти знайшла своє відображення у працях М.І. Білецького, Л.І. Котик, І. Ванди [2], Н.І. Флінти [5] та ін. вчених.

Структура освіти в Україні відповідно до Закону України «Про освіту» включає: дошкільну освіту, повну загальну середню освіту, позашкільну освіту, спеціалізовану освіту, професійну (професійно-технічну) освіту, фахову передвищу освіту, вищу освіту, освіту дорослих, у тому числі післядипломну освіту. Здобуття загальної середньої освіти забезпечують: початкова школа (тривалість 4 роки); гімназія (тривалість 5 років); лицей або заклад професійної освіти (тривалість 3 роки) [1].

Якісна реалізація основних завдань державної політики в системі та структурі освіти Хмельницького району Хмельницької області забезпечується відповідно до чинного законодавства.

У районі, який сформований у 2020 році (27 територіальних громад), функціонує досить потужна система закладів освіти [7].

Завдяки зусиллями районної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, на виконання завдань державної політики у сфері освіти, триває розширення мережі закладів дошкільної освіти. Відбувається процес відновлення їх діяльності, особливо у сільській місцевості.

У всіх територіальних громадах району функціонують дошкільні заклади, але в розрізі населених пунктів є понад 20 сільських поселень, де такі установи не функціонують. У 12-ти селах показники залучення дітей у дошкільні заклади є мінімальними (3-12 дошкільнят). Причини такого стану речей є об'єктивні та суб'єктивні: окремі села тяжіють до більш значних, насамперед, міських населених пунктів і тому батьки довозять дітей у міські дошкільні заклади; в інших селах є мінімальна кількість дітей відповідного віку.

У міських населених пунктах є випадки переповнення дошкільних закладів понад проектну норму.

Упродовж останніх років мережа закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО)

району формується в непростих умовах через суттєве зменшення учнівського контингенту. Її реформування вимагає системного і зваженого підходу.

Для задоволення освітніх потреб населення у районі станом на 2020-2021 н.р. функціонує 191 заклад загальної середньої освіти, у яких навчається 66887 учнів (згідно з даними інформаційної системи управління освітою).

Із загальної кількості навчальних закладів: 95 I-III ступенів (в т.ч. 62 навчально-виховних комплекси (далі НВК) та 1 економічний ліцей), 68 – I-II ступенів (в т.ч. 2 НВК) та 32 – I ступеня.

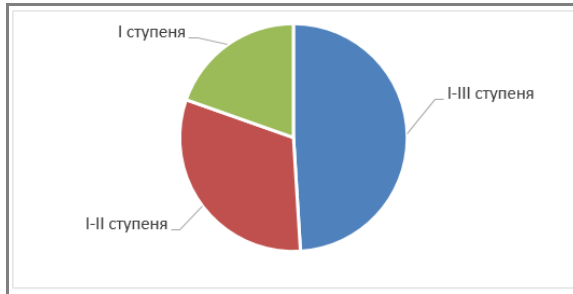

Рис. 1. Структура загальноосвітніх закладів Хмельницького району, 2020 р.

За останні роки практично в усіх школах району відбувається скорочення числа тих, що навчаються. Винятками є загальноосвітні заклади в межах Хмельницької міської території громади (в 12 навчальних закладах цієї громади спостерігається приріст або стабілізація показника учнів). В інших громадах потужності шкіл розраховані на суттєвий показник кількості тих, хто можуть навчатися, але є випадки, коли школи заповнені на 10-25% від проектної потужності, зокрема: в Антонінській, Війтовецькій, Вовковинецькій, Гвардійській, Лісовогринівецькій громадах. Ці навчальні заклади потребують значних витрат на утримання персоналу шкіл і на підтримку самих приміщень, що є суттєвим навантаженням на бюджет новоутворених громад.

На окрему увагу заслуговує освітня діяльність, пов'язана з інклюзивною освітою. Зокрема в районі функціонують інклюзивно-ресурсні центри при Вінковоцькій сільській територіальній громаді, Гвардійській, Лeticівській, Теофіпольській селищній територіальній громаді, Волочиській, Городоцькій, Деражнянській, Красилівській, Старокостянтинівській, Хмельницькій міській громадах. Інклюзивні класи представлені в 20 територіальних громадах, де створені відповідні умови для навчання дітей.

Здійснюються заходи щодо покращення якості надання освітніх послуг. Оптимізація освітньої мережі має забезпечити підвищення якості освіти, економічну ефективність функціонування навчальних закладів, рівний доступ до якісної освіти, урізноманітнення освітніх послуг, що надають заклади освіти.

Створенню умов для забезпечення якісних освітніх послуг у загальноосвітніх школах сільської місцевості в процесі оптимізації мережі ЗЗСО у сільській та

міській місцевості потребує забезпечення організованого підвезення дітей та педагогічних працівників до місць навчання, роботи та у зворотному напрямку.

За межею пішохідної доступності проживають та потребують перевезення 11890 учителів та учнів. Всього за кошти бюджету підвозиться понад 11836 учнів та педагогів, що становить 97% від необхідного показника. Підвіз школярів, учителів до місця навчання та додому на підставі укладених відділом освіти угод здійснюється рейсовим транспортом та 45 шкільними автобусами. Цьому сприяє виконання Програми «Шкільний автобус».

Реалізація програми «Шкільний автобус» дала змогу вирішити проблему довозу учнів, вчителів до сорока восьми шкіл міста та району.

Одним із найважливіших напрямків реформування освіти у районі є перехід до профільного навчання, створення можливості кожному учневі стати самим собою. Саме профілізація старшої школи дає шанс створити умови для диференційованого навчання старшокласників, забезпечити їм осмислений вибір професії.

Реалізація профільності старшої школи забезпечується на рівні загальноосвітніх закладів I-III ступенів та економічного ліцею. Профільна і допрофільна підготовка учнів здійснюється через факультативи, предметні гуртки, курси за вибором.

У залежності від бажання учнів, кадрового та навчально-методичного забезпечення 1119 учнів чотирьох загальноосвітніх шкіл поглиблено вивчають окремі предмети. Найбільшого поширення набули класи з поглибленим вивченням іноземних мов, історії, біології та хімії, української мови та літератури.

Невід'ємним аспектом успішного впровадження профільного та допрофільного навчання є психолого-педагогічний супровід, який забезпечують практичні психологи навчальних закладів та освітніх округів. Педагоги, практичні психологи вивчають запити школярів, їх батьків, проводять психолого-педагогічну діагностику.

Роботою з виявлення і підтримки талановитої молоді займаються позашкільні навчальні заклади – Станція юних техніків (далі СЮТ) (2331 вихованець), Центр дитячої та юнацької творчості (далі ДЮСШ) (2100 вихованців), Мала академія наук (160 вихованців), ДЮСШ (375 вихованців), де вже склалася належна система роботи з такою категорією дітей, про що свідчать вагомі результати.

Таким чином, можна стверджувати що в межах територіальних громад Хмельницького району є умови для здобуття повної загальної освіти, функціонують різноступеневі навчальні заклади, що відзначаються достатнім розосередженням та відповідним рівнем доступності. Виходячи із зменшення кількості дітей в окремих населених пунктах в районі може відбутися реформування дошкільних закладів освіти та закладів загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Закон України Про освіту. URL: [http://osvita.ua/legislation/law/2231\](http://osvita.ua/legislation/law/2231).
2. Соціальна географія: навч. посібник / М. Білецький, І. Ванда, Л. Котик. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 328 с.

3. Статистичний збірник «Регіони України», 2019. Частина 1. За ред. І.С. Вернера. Київ, 2020. 276 с.
4. Царик Л. П., Поплавська І. В. Організація соціальної сфери областей Подільського регіону: суспільно-географічне дослідження. Наукові записки ТНПУ. Серія: Географія. Тернопіль: СМП «Тайп». 2021. № 1 (50). С. 47-57.
5. Флінта Н. Географічні дослідження освітнього комплексу регіону. Українська географія: сучасні виклики. Зб. наук. праць у 3-х т. К.: Прінт-Сервіс, 2016. Т. III. С. 142-144.
6. Kuzyshyn A., Poplavska I. Analysis of Territorial Differences of the Social Sphere elements in the Areas of the CarpathianPodillia Region. Journal of Geology, Geography and Geocology. Dnipro, 2018. №27(2). P. 285-293.
7. Сайт інформаційної системи управління освітою. URL: <https://km.isuo.org>.

Бунько У.
магістрантка II курсу
спеціальності 106 Географія
Науковий керівний – доц. Флінта Н.І.

СУЧАСНА ГОТЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ СВІТУ

Постановка та актуальність проблеми. В сучасному світі готельне господарство є структурою в економічній системі країни, регіонів, туристичних центрів і, в провідних державах світу, становить велику частину бюджету країни, Тому його розвиток та ріст є як ніколи актуальним на тлі розвитку інших сфер, адже він забезпечує зростання внутрішньо-валового продукту (ВВП) та зосереджений на отриманні прибутку. Виходячи з цієї постанови, ми можемо стверджувати, що поставлена нами мета гарантує розширене пояснення та подальші дії у розвитку готельного господарства світу.

Виклад основного матеріалу. Сучасний період розвитку готельної індустрії починається після Другої світової війни. Його особливості пов'язані з масовим характером туризму, який стає об'єктом інтересу значної частини населення насамперед у високорозвинених країнах. Розвиток туризму та висока ділова активність населення зумовлює формування упродовж 50-70-х років ХХ ст. потужної мережі закладів розміщення, харчування та розваг [7].

Згідно даних Всесвітньої туристичної організації (ВТО), у 1980 р. у світі нараховувалось 8 млн готельних номерів, у 2003 р. їхня кількість збільшилась до 15,4 млн. Лідерами щодо частки номерного фонду є Європа (38,5% від загальної кількості) та США (33,5%). В останнє десятиріччя ХХ ст. найбільше збільшення кількості номерів спостерігається у Південній Азії, з 111,1 тис. до 171,5 тис., друге місце займає Східна Азія і Тихоокеанський регіон, де нараховувалось 3,5 млн номерів і збільшення становило 45,3%.

На сучасному етапі світове готельне господарство сформовано орієнтовно 350 тисячами комфортабельних готельних підприємств. Номерний фонд становлять понад 14 млн номерів (~ 20 млн місць).

З кожним роком кількість номерів збільшується на 3-4%. Провідне місце в готельному господарстві займає Європа, готельний фонд якої становить 45% від світового.

Темпи зростання готельної індустрії розрізняють за регіонами: